

XV KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW

Warszawa, 3-4 grudnia 2024 r.

Stanowisko XV Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Działkowców z dnia 4 grudnia 2024 r.

w sprawie współpracy z samorządami lokalnymi oraz wsparcia finansowego dla ROD ze środków publicznych

Rodzinne ogrody działkowe stanowią integralną część ekosystemu każdego środowiska jako jego składowy element, są wspólnym dobrem społecznym.

Jednakże istnienie i funkcjonowanie ogrodów, niesie ze sobą określone nakłady związane z ich rozwojem, modernizacją i renowacją.

Ciężar utrzymania rodzinnych ogrodów działkowych spoczywa na działkowcach w postaci pracy i środków finansowych w formie opłat ogrodowych.

Środki te są jednak ograniczone i niewystarczające na zabezpieczenie wszystkich niezbędnych potrzeb stąd istnieje potrzeba wspierania rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych przez samorządy gmin, w których one funkcjonują, w takim kierunku by szerzej służyły społeczeństwu miast.

System prawny daje możliwości takiego wsparcia i w wielu gminach jest wykorzystywany.

Współpraca jednostek organizacyjnych Polskiego Związku Działkowców z samorządami, władzami miast i gmin odgrywa kluczową rolę w przetrwaniu i rozwoju tych miejsc, szczególnie w kwestii pozyskiwania środków finansowych na budowę i modernizację infrastruktury ogólnodostępnej.

Rodzinne ogrody działkowe, w Polsce mają długoletnią historię i należy dołożyć wszelkich starań w celu jej kontynuacji. Działki nie tylko służą rekreacji i uprawie własnych warzyw i owoców, ale również pełnią funkcję zielonego azylu w coraz bardziej miejskim otoczeniu.

Dobro polskich działkowców, członków społeczności lokalnej i rozwój rodzinnych ogrodów działkowych jako urządzeń użyteczności publicznej powinien leżeć nie tylko w interesie Polskiego Związku Działkowców, ale i samorządów lokalnych. Polski Związek Działkowców i samorządy lokalne działają na rzecz tych samych osób.

Nie wszędzie samorządy doceniają rodzinne ogrody działkowe, a nieraz wręcz działają w celu ich eliminacji. Ogrody są stałym niezbędnym elementem infrastruktury miast i powinny być uwzględniane w procesie ich rozwoju. Naturalny proces rozwoju miast nie eliminuje funkcjonowania ogrodów. Działkowcy są przecież członkami społeczności lokalnych i jako mieszkańcy korzystają z nowych dróg, szpitali i innych obiektów użyteczności publicznej i nie sprzeciwiają się likwidacji ogrodów w realizacji celów publicznych. Natomiast niektóre samorządy planując przebieg inwestycji publicznych przesądzają o braku możliwości prawidłowego funkcjonowania pozostałej części ROD, co w przyszłości może przesądzić o jego całkowitej likwidacji.

Współpraca z władzami lokalnymi i różnymi jednostkami organizacyjnymi jest niezbędna dla zapewnienia ich przyszłości oraz skutecznego zarządzania. Jednym z kluczowych aspektów tej współpracy jest pozyskiwanie środków finansowych na budowę i modernizację infrastruktury działkowej. Infrastruktura obejmuje elementy ogólnodostępne, takie jak alejki, drogi, place zabaw, altany, systemy nawadniające czy też zielone tereny wspólne, które są dostępne dla wszystkich użytkowników ogrodu. Intencją jest zwiększenie potencjału ogrodów i zauważenie ich nie tylko przez działkowców, ale także przez społeczność lokalną, co będzie możliwe m. in. przy realizacji programów społecznych rozwoju Rodzinnych Ogrodów Działkowych proponowanych przez PZD oraz innych aktywności prospołecznych.

Pozyskiwanie środków jest realizowane na różnych poziomach. Przykładem mogą być środki pochodzące z budżetów obywatelskich, gdzie mieszkańcy mogą zgłaszać projekty w ramach budżetu obywatelskiego, które są następnie poddawane pod głosowanie. Wśród wygranych projektów często można znaleźć inicjatywy związane z rodzinnymi ogrodami działkowymi, jak np. instalacja oświetlenia, budowa ścieżek rekreacyjnych czy tworzenie miejsc integracji społecznej.

Unormowania zawarte w art. 17 ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o ROD, spełniają właściwie swoją rolę, gdyż dają realne podstawy prawne gminom do udzielenia dotacji przeznaczonej na rozwój ROD. Bez tych zapisów rady miast i gmin nie mogłyby w tak prosty sposób wspierać ogrodów. Praktyka pokazuje, że z roku na rok gminy coraz chętniej przewidują środki w swoich budżetach na rzecz ROD.

Dzięki ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i odpowiednią prezentacją projektów, jednostki organizacyjne zarządzające ROD mogą pozyskać znaczne środki na realizację niezbędnych inwestycji. Współpraca z samorządami lokalnymi jest również kluczowa w kontekście planowania przestrzennego. Miasta i gminy, w ramach swoich obowiązków, tworzą plany zagospodarowania przestrzennego, które mogą uwzględniać potrzeby rodzinnych ogrodów działkowych, zapewniając im odpowiednie miejsce i zabezpieczenie przed niekontrolowaną urbanizacją.

Inwestycje w infrastrukturę ogólnodostępną nie tylko poprawiają jakość życia mieszkańców, ale również przynoszą korzyści środowiskowe i społeczne. Zwiększają dostępność terenów zielonych, promują zdrowy tryb życia oraz integrację społeczną.

Coraz większa liczba badań wskazuje na fakt, że dobrze zarządzane tereny zielone mogą znacząco poprawić jakość powietrza, wpływać na retencję wody oraz zmniejszać wyspy ciepła w miastach.

Na zakończenie należy podkreślić, że przyszłość rodzinnych ogrodów działkowych w Polsce zależy w znacznej mierze od zacieśnienia współpracy między jednostkami organizacyjnymi, samorządami oraz włodarzami miast i gmin. Wspólne działania, dobrze skoordynowane i efektywnie zarządzane, mogą przyczynić się do pozyskiwania niezbędnych środków na poprawę infrastruktury oraz zagwarantowanie trwałego miejsca dla ogrodów działkowych w przestrzeni miejskiej. To, jak skutecznie uda się te cele zrealizować, będzie miało kluczowe znaczenie dla przyszłości tych obszarów w polskich miastach.

**XV KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW
POLSKIEGO ZWIĄZKU DZIAŁKOWCÓW**

